

MASACRUL DE LA CORNEȘTI. SEPTEMBRIE 1944.

Literatura de specialitate din țara noastră, istoricii români au acordat o atenție deosebită celor patru ani de ocupație horthystă asupra nordului Transilvaniei. A fost descris regimul de teroare instaurat de ocupanți, calvarul expulzărilor în masă, deportările la muncă forțată sau în lagărele naziste de exterminare în masă, cruzimea cu care erau reprimite chiar și cele mai neînsemnate forme de protest, intensă acțiune de de-naționalizare prin desființarea școlilor și a publicațiilor românești, trecerea forțată a românilor la confesiunile reformată sau romano-catolică. „Numai în răstimpul dintre 1 septembrie și pînă la 1 iulie 1942 — scria gazeta Telegraful Român —, va să zică în mai puțin de 2 ani, dușmanii noștri de veacuri au săvîrșit în Ardealul de Nord: 951 omoruri, 4013 maltratări, 14 359 arestări, 7840 internări, 13507 expulzări (în acest număr nu intră cei peste 200000 de refugiați). În același timp s-au expropriat câteva sute de case particulare și publice; s-au desființat peste 2000 școli românești; s-au dărîmat din temelie 13 biserici românești; dreptul de proprietate a fost atacat prin procese la peste zece mii de case particulare și publice, precum și la întreprinderi comerciale și industriale. Mai puneți la toate acestea stricăciunile aduse monumentelor, clădirilor și altor valori mobiliare și imobiliare plus șicanele și abuzurile de altă natură: confiscările de aparate de radio, prigonirea școlilor românești și a recruților români etc.

Daunele materiale suferite de la maghiari nu se pot evalua. Ele se cifrează la mai multe miliarde“.

Nu trebuie trecute cu vederea atrocitățile de genul celor de la Lidice sau Oradour, asupra cărora istoricii români au insistat mai puțin, cum este cazul celor de la Ip și Trăsnea din septembrie 1940, sau cele de la Sârmaș și Moisei, comise de ocupanți în retragere, cînd au fost asasinați zeci și chiar sute de oameni nevinovați și fără apărare, între care femei și copii, au fost incendiate gospodăriile, distruse total sau parțial așezările respective.

Masacrul de la Cornești a avut „șansa“ de a fi cunoscut la scurtă vreme după comitere de opinia publică românească, datorită participării presei la ancheta desfășurată. Gazeta „Telegraful Român“ din Sibiu, care

a trimis un delegat la Cornești, scria: „La Cornești sat românesc, de pe Tîrnave, ocupat vremelnice de trupe maghiare, au fost lăsate în urmă de *vitejii fugari* cadavrele oribil mutilate de 20 de ostași români (căzuți prizonieri — n.n.) Beregate tăiate cu cuțitul, nasuri ciuntite și un ostaș ars de viu, iată gama putinelor acestei hoarde de sălbatici care se investesc impertinent de peste 1000 de ani cu funcții civilizatorii în spațiul Europei Centrale“.

Într-o notă a aceluiași ziar își informa cititorii că „Potrivit unui comunicat a Marelui Stat Major al Armatei, la schingiuirea ostașilor români de la Cornești a luat parte și populația maghiară din acest sat. S-au luat măsuri pentru identificarea unității maghiare care a ocupat acel sat și a tuturor celor vinovați“.

Documentele aparținând „dosarului“ Cornești reproduse în continuare redau mai bine decât orice comentariu tragismul evenimentelor petrecute în acel sat de pe Tîrnave ce se înscriu în rindul atrocităților comise în anii ultimului război mondial, a căror rememorare nu are ca scop decât acela de a atrage atenția opiniei publice pentru ca faptele de acest gen să nu se mai repete.

GHEORGHE ROBESCU

ANEXE:

1. ARMATA 4
Stat Major

Nr. 259409 din 13 septembrie 1944
ARMATA 4
Către
MARELE STAT MAJOR
Secția 2

Urmare la Raportul informativ Nr. 259332 din 11 Septembrie ora 8;
Am onoare a înainta alăturat raportul Maiorului Jitaru V. Anton din acest Comandament, împreună cu un dosar compus din 8 file, relativ la ancheta făcută în ziua de 11 Septembrie 1944 în comuna Cornești județul Tîrnava Mică, unde armata și populația ungurească au masacrat 20 ostași români.

Vă rog să binevoiți a interveni locului în drept spre a face demersurile necesare pe cale diplomatică, pentru ca asemenea fapte reprobabile să înceteze.

COMANDANTUL ARMATEI 4
General de Corp de Armată
Gh. Avramescu

ȘEFUL DE STAT MAJOR
General

A. Gavrilescu

Arh. M. Ap. N. — M. St. Mj., fond 26 (Armata IV), dosar nr. 1646/1944.

2.

Declarație

Subsemnatul Locot. rez. Lungu M. Alexandru din Bat. 5-a Regimentul 1 Art. Grea declar următoarele: În ziua de 10 Septembrie a.c. ocupînd poziția în marginea satului Cornești, (S.F.) am auzit că în satul Cornești sunt mai mulți ostași români oribil mutilați de unguri. Cum nu am crezut că acest popor poate fi atât de sălbatic am plecat în sat pentru a mă convinge.

Intr-adevăr după circa 400 m, dela intrarea în sat am văzut doi ostași români morți pe marginea drumului. Cel de al doilea ostaș era cu ambele urechi tăiate precum și jumătate din nas. Cum începuse să intre în putrefacție nu mi-am putut da seama dacă avea și ochii scoși.

Din actele care se găseau asupra acestui ostaș rezultă că se numește Oprea Gheorghe.

Am mers mai departe, iar la un colț de drum, erau alți doi ostași morți dintre care unul era tăiat la gît, iar celălalt avea piciorul rupt de o schije.

(ss) Locot. rez. Lungu Alexandru

CURENTUL

Stat Major Bir. 2

3. Nr. 20015 din 11 Septembrie 1944

către
CIREȘUL

La ordinul Dvs. telefonic am onoare a raporta că, cercetînd cazul mutilării unor soldați români, de către Unguri la Cornești am constatat că într'adevăr au fost găsite în localitate cadavre de ostași români cu nasul și urechile tăiate probabil de către Unguri.

Anexăm declarațiile obținute.

COMANDANTUL CURENTUL

General (ss) O. Ionașcu

Șeful de Stat Major
Lt. col. (ss) A. Leonin

Pt. conformitate
Șeful biroului 2
maior A. Jitaru

4.

DECLARAȚIE

Subsemnatul Plut. Coman M. Dumitru din Regimentul 1 Art. Grea declar următoarele:

În ziua de 10. IX. 1944 am primit ordin dela Dl. Colonel Dobriceanu Alex. Comandantul Regimentului să adunăm toți ostașii căzuți la datorie, din sectorul nostru Str. României.

— Am găsit în curtea unui ungar pe Plut. Colan Stelian din Regimentul 34 Inf. tăiat la beregată și arterele dela mâini lingă pragul casei, neavînd nici o plagă de glonte.

— Un erou necunoscut ars de viu.

— Un soldat cu ochii scoși și urechile tăiate.

— Iar restul soldaților au fost împușcați.

S'au îngropat 8 în curtea bisericii și 7 în Cimitirul satului Cornești.

Toate actele găsite asupra lor se găsesc la un Sublt. Doctor.

Aceasta e declarația pe care o dau și o semnez.

(ss.) Plut. Coman M. Dumitru.

P. conformitate
Șeful biroului 2
Maior
A. Jitaru

5.

DECLARAȚIE

Subsemnatul, intrînd cu Divizionul în satul Cornești am văzut pe Str. României cîțiva (aproximativ 5—6) soldați români morți pe lingă case. Unul din ei avea nasul și urechile tăiate. Altul era cu gîtul tăiat probabil că din cauza durerilor ochii erau eșiți din orbite și umflați.

Am raportat cazul Domnului Colonel Dobriceanu, Comandantul Reg. 1 Art. și am primit ordin să iau măsuri pentru îngroparea lor, care s'a executat în curtea bisericii.

(ss) Căpitan Gh. Iliescu
Reg. 1 Art. Grea

p. conformitate
Șeful biroului 2
maior A. Jitaru

6.

PROCES VERBAL

Astăzi 30 Septemvrie 1944

În Comuna Cornești Județul Tirnava Mică în fața noastră Magistrat Marinescu Alexandru, Procuror Instructor Militar la Curtea Marțială a Armatei a IV-a, și Loc. Irimescu Florea Ofițer la Poliția Judiciară de la Pretoratul Armatei a IV-a, s-a luat legămîntul jurămînt, prevăzut de art. 150 Cod Justiție Militară, D-lor:

— Locotenent Medic Dr. Emil Albu din Reg. 82 Infanterie ce are calitatea de medic legist al Circumscripției Tirnăveni Rurali.

— Doctor Artur Henrich, origine etnică germană de profesiune medic primar chirurg la Casa de Asigurări Tirnăveni.

— Doctor Ștefan Csegezy, medic particular la origine etnică maghiară.

Drept s-a încheiat prezentul proces verbal.

MEDICII,
ss. Indescifrabili

Locot. Irimescu F.

7.

PROCES VERBAL

Astăzi 30 septembrie 1944,

În comuna Cornești, județul Tirnava Mică, noi lt. colonel Georgescu Dumitru din Comandamentul Armatei a IV-a maior Magistrat Marinescu Alexandru — procuror instructor militar, la Curtea marțială a Armatei a IV-a, căpitan Nestin Mihail Vasilievici — delegatul Comandantului sovietic, lt. as. Irimescu Florea — ofițer de Poliția judiciară pe lingă Pretoriatul Armatei a IV-a, med. Lt. Emil Albu din Regimentul 82 in., medic legist al Circ. Tirnăveni, dr. Artur Henrich de origine etnică germană, med. Ștefan Csegezy de origine etnică maghiară, dl. Hariton Crețu — ajutor de primar la com. Cornești, preot Petre Medeseanu — preotul ortodox al com. Cornești și preot Nicolae Platon — preot greco-catolic al comunei Cornești, formînd comisiunea mixtă de cercetare a atrocităților comise de unguri și germani în comuna Cornești, jud. Tirnava Mică, precum și în asistența D-lui Dr. Ilie Lazăr — comisar al Guvernului pe lingă Armata a IV-a.

Avînd în vedere Ordinul M.St.M.S.2. No. 56821 din 22 septembrie 1944, prin care se ordonă completarea anchetei asupra mutilărilor comise în comuna Cornești, jud. Tirnava Mică.

Luînd în considerare că este necesar a se constata și a aprecia natura și circumstanțele în care s-au comis atrocitățile semnalate mai sus, s-a dispus exhumarea cadavrelor, pentru a se face examenul medico-legal și a se lua piesele de convingere.

Comisia medico-legală compusă din D-nii Dr. Lt. Emil Albu, Artur Henrich și Ștefan Czegezy, după depunerea legiuitului jurămînt și în asistența întregii comi-

siuni au procedat la examinarea fiecărui cadavru în parte, constatând cele ce urmează, la groapa comună de la biserica greco-catolică română din Cornești.

1). Sold. Guță Marin din Regimentul 34 infanterie prezintă o plagă împușcată cu fractura maxilarului inferior, nu prezintă alte leziuni corporale evidente.

2). Sold. Dinu P. Paul prezintă o plagă din glonte în regiunea hemitoracelui stîng la nivelul coastei a 6-a linia mamelonară. Moartea a survenit în urma unei hemoragii interne. Nu sînt alte leziuni corporale.

3). Frt. Stan P. Nicolae, prezintă o plagă produsă de schijă în regiunea hemitoracelui stg. la nivelul coastei a 5-a linia mamelonară.

4). Sold. Plaviță Nedelcu prezintă o plagă prin schijă regiunea occipitală cu zdrobirea cutiei craniene și infundarea oaselor craniene în masa cerebrală. Mai prezintă o altă plagă prin schijă în regiunea poplitee stîngă.

5). Serg. Boboc Alexandru prezintă o plagă unipolară prin glonte în regiunea gîtului cu perforația carotidei stîngi. Nu mai prezintă alte leziuni.

6). Sold. Oprea I. Gheorghe prezintă o plagă prin glonte în regiunea parieto occipitală cu perforația calotei craniene. Moartea a survenit în urma acestei plăgi. Susnumitul soldat prezintă semne evidente de mutilare și anume lipsa pavilioanelor ambelor urechi care au fost tăiate cu un corp tăios, de asemenea vârful nasului este tăiat.

7). Sold. Șerban Grigore prezintă o plagă prin glonte transfișiantă a hemitoracelui stîng la nivelul coastei a 8-a. Nu prezintă alte leziuni corporale.

În cimitirul ortodox din com. Cornești unde se afla altă groapă comună s-a continuat dezumarea acestora constatîndu-se cele ce urmează:

8) Plutonier Colan Trifu prezintă o plagă în regiunea frontală dreaptă de mărimea 6/4 cm. cu zdrobirea osului frontal și infundarea lui în creier. Cadavrul prezintă leziuni evidente de mutilare și anume: pavilionul urechii drepte lipsă fiind tăiat cu un corp tăios. De asemenea pe partea anterioară a gîtului prezintă o plagă tăiată, lungă de 5 cm. și adîncă de 1/2. La pulsul stîng prezintă o plagă tăiată lungă de 2 cm. superficial. Cauza decesului este zdrobirea osului frontal cu infundarea oaselor, produsă prin lovire cu un corp contondent dur.

9). Sold. Dinu Alexandru prezintă arsuri de gradul 2 și 3 pe tot corpul înafară de piciorul stîng.

10). Sold. Stoica Alexandru, prezintă o plagă prin schijă cu zdrobirea cotului drept.

11). Cap. Vasile Gheorghe prezintă o plagă prin schijă regiunea parietală dreaptă.

12). Buznaciu Tihon, sold, prezintă o plagă cu zdrobirea întregii cutii craniene.

13). Serg. Bocan Ioan prezintă plăgi multiple pe întreg hemitoracele drept.

14). Sold. neidentificat, are amputarea mînei drepte, mort probabil prin hemoragie.

În concluzie cadavrele de la No. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, și 14 nu prezintă semne de violență corporală iar cei de la, nr. 6, și 8 prezintă urme evidente de mutilare.

La orele 13,00, cei trei doctori, membri comisiei medicale, care au făcut examenul cadavrelor, cer permisiunea de a se retrage, motivînd că fac serviciul la Spitalul din Tîrnăveni și că absența lor prea îndelungată ar lipsi pe răniții din spital de asistența lor. Comisia ia act și încuviințează retragerea acestor, întrucît expertiza medicală fiind terminată prezența lor nu mai este necesară.

În continuare comisia procedează la audierea martorilor cari au cunoștință de fapte, după ce aceștia în prealabil au depus jurămîntul prevăzut de art. 194 C.J.M.

1). Locot. rez. Lungu A. Alexandru în etate de 51 ani, de profesiune funcționar public la Camera de Comerț și Industrie din București, în prezent mobilizat la Regimentul 1 Artileriei Greă asupra celor ce sînt întrebat declar: Ss. Indescifrabil.

În ziua de 10 Septemvrie a.c., în timp ce mă aflam în Bateria de tragere la S.E. Cornești, la cca. 350 m. de sat, ni s-a spus de Dl. cpt. Iliescu Grigore, Comand. meu de Divizion, că în sat ar fi mai mulți ostași români mutilați de unguri,

mi-am cerut voie de la D-sa și împreună cu un grup de ostași, printre care erau serg. Petre Alexandru, serg. Disea și alții, am venit în sat, unde am găsit la cea 400 m. dela intrarea în sat, doi ostași români morți; erau pe strada Română. Unul din ei era mort în urma rănilor căpătate în luptă; celălalt, care a fost identificat ar fi soldatul Oprea I. Gheorghe din Regimentul 34 Infanterie Constanța, avea nasul și urechile tăiate; am remarcat că avea și ochii lipsă n-am putut însă trage o concluzie, din cauza stării de putrefacție în care se afla cadavrul; avînd aparatul de fotografiat cu mine, am luat două fotografii din două poziții diferite, care au fost anexate la declarația dată în ziua de 11 Septembrie și aflate la dosarul ce se găsește la Armata IV-a înregistrat, sub No. 259992 din 28. IX. Cu ocazia deshumării efectuate astăzi, cînd am fost și eu personal, am constatat că are ochiul stîng lipsă.

Mai departe, am văzut încă doi ostași, morți, dintre care unul avea piciorul rupt de o schijă, deci cu răni de război, iar celălalt prezenta o tăietură la gît, e și ostașul Serg. Boboc Alexandru, părerea subsemnatului e că nu are o tăietură produsă cu o armă de foc, ci cu un corp tăios.

Drept care dau prezenta declarație

ss. Locot. rez. Lungu Alexandru

2. Plutonier Coman M. Dumitru, de profesiune subofițer activ, în etate de 33 ani din Reg. I. Artilerie Grea, asupra celor ce sunt întrebate declar:

În ziua de 10 Septembrie am primit ordin dela Ll. colonel Dobroviceanu Alex, Comand. Reg. I, Art. Grea, să adun ostașii morți aflați pe str. Română. Procedînd la adunarea cadavrelor, am constatat următoarele:

Am găsit în ușa casei gospodarului Moldoveanu Vasile din str. Română, No. 296, cadavrul Plot. Colan Trifu, din Reg. 34 Infanterie. Locuitorul Moldoveanu nu era acasă și nimeni din familia sa nu se aflau acasă, fiind toți refugiați prin păduri. Plot. Colan a fost găsit cu fața în sus, cu capul plecat în dreapta, mîinile întinse în lături, complet îmbrăcat, însă cu pantalonii și indispensabili trasi pînă aproape de genunchi; Se afla cu capul la aproximativ 10—15 cm. de pragul ușei locuitorului. Avea beregata tăiată și am văzut că avea și artera dela mîna tăiată. Cu ocazia exhumării sale de astăzi, s-a constatat că are și urechea dreaptă tăiată și s-a constatat din expertiza medicală efectuată azi că tăietura dela gît a făcut-o cu un corp tăios. S-a mai văzut că avea și țeasta capului zdrobită prin lovirea cu un corp tare, probabil topor, după cum s-a constatat de comisie la fața locului unde s-a găsit urmă de lovitură de topor pe pragul de sus al ușei.

Ss. Indescifrabil

ss. Indescifrabil

ss. Indescifrabil

Am mai văzut un ostaș ars de viu și un ostaș identificat ulterior a fi sold. Oprea I. Gheorghe, avînd nasul și urechile tăiate și ochii scoși; Menționez și afirm cu tărie că atunci cînd l-am văzut pe ostașul Oprea la data de 10 septembrie a.c. am constatat că avea ochii scoși. Restul ostașilor prezentau urme ce cred că au provenit din timpul luptelor.

Toate cadavrele le-am predat unui domn Sit. al cărui nume nu-l știu.

Drept pentru care dau prezenta declarație.

ss. Plutonier Camen Dumitru

Urmare acestei declarații, comisiunea s-a deplasat la locul unde a fost găsit cadavrul plutonierului Colan și constată că pe pragul de sus al ușei, se vede și acum urma unei tăieturi de topor, s-a luat copia și fotografia depe locul acestei tăieturi. Comisiunea mai constată că ambii vecini a-i lui Moldoveanu sînt de origine unguri, numindu-se unul Monostiori Iosif, și Vasz Ioska. Părerea comisiei formu-

late la locul crimei e că Plutonierul Colan Trifu a fost împințat la ieșirea din casă de criminalul care l-a lovit cu toporul în cap, iar apoi i s-a tăiat urechea, artera și gîtul cu un corp tăios.

3). **Serg. Calafeteanu Ioan** în etate de 25 ani, de profesiune agricultor, în prezent mobilizat la Regimentul 1 Artilerie Grea asupra celor ce sunt întrebate declar:

Făcînd parte din echipa D-lui Plot, Coman, care avea însărcinarea de a aduna morții depe str. Română; am găsit întii pe sold. Oprea L. Gheorghe, pe strada Lîngă o poartă, avea nasul tăiat, urechile tăiate și ochii înțepați; mai departe am dat de serg. Boboc Alexandru, tot pe strada, avînd gîtul tăiat.

Deși D-nii Doctori spun că nu e tăietură, ci rană provenită de glonte, totuși părerea mea e că era tăietura făcută cu un cuțit, mergînd mai departe, am dat în curtea lui Moldovan din str. Română n. 299 de plot. Colan Trifu, mort cu fața în sus, cu mințile în lături; cadavrul se afla la 10—15 cm. de usa bucătăriei, am văzut că avea tăietura la gît și artera tăiată; la cap n-am putut observa nimica, deoarece era cu casca pe cap, Era cu pantalonii și indispensabili desfăcuți pînă la genunchi, de asemenea cu bluza și cămașa desfăcută. Mai departe am dat de un cadavru ars, așa cum ați văzut și Dv. Nu am asistat la înmormîntarea tuturor acestor ostași.

Drept care dau prezenta declarație.

ss. Serg. Calafeteanu Ioan

ss. Indescifrabil

4. **Crețu Ariton**, în etate de 47 ani, de profesiune ajutor de primar jud. Tîrnava Mică asupra celor ce sunt întrebate declar:

Am părăsit comuna în dimineața zilei de 7 Sept. orele 4 dimineața, din cauza că, comuna devenise aproape teatru de luptă, m-am dus în pădurea comunei Bazna, unde se refugiaseră toți oameții. M-am înapoiat în Cornești în dimineața zilei de 10 Septembrie a.c. cam pe la ora 7 dim. La un colț de stradă, am văzut cadavrul sold. Oprea I. Gheorghe, care avea nasul și urechile tăiate și ochii înțepați. Am văzut și ostașul neidentificat ce era ars, nu pot pronunța dacă i s-a dat foc sau nu, deoarece la 2 m. în spatele cadavrului se afla un coteț de porci și un gard, care de asemenea erau arse.

Drept pentru care dau prezenta declarație.

ss. Crețu Ariton

5). **Petre Ioja**, de 40 ani, de profesiune notar al Com. Cornești — Cornești Jud. Tîrnava Mică declar următoarele:

Am părăsit comuna în seara de 6 Sept. și m-am înapoiat la 10 Sept.; la înapoiere am văzut cadavrul lui Oprea I. Gheorghe, Plutonier Colan Trifu și cadavrul carbonizat, mi s-a spus de primar, ajutor de primar și de Nedeșan Vasile că sînt omorîți, însă nu le-am examinat rănile neavînd tîria de a privi.

Drept pentru care dau prezenta declarație.

ss. Petre Ioja

6). **Vancea Valentin** în etate de 42 ani, de profesiune plugar dom. în com. Cornești, jud. Tîrnava Mică asupra celor ce sunt întrebate declar următoarele:

La 10 Sept., cînd m-am în comună de la pădure unde fugisem de frică, am văzut cadavrul unui ostaș care avea nasul și urechile tăiate precum și cu urme de sînge la ochi.

Altceva nu știu nimic.

Drept care dau prezenta declarație.

ss. Vancea Valentin

7). Sinefta Dăbău, în etate de 55 ani, de profesiune casnică, din com. Cornești, jud. Tîrnava Mică declar:

În ziua de 9 Sept., am văzut la poarta lui Văncea Ioan un ostaș mort avînd nasul și urechile tăiate și ochii împunși. N-am putut privi mai mult, din cauza emoției ce am avut.

Drept care dau prezenta declarație prin punere de deget.

ss. Sinefta Dăbău

6 ss. Indescifrabil

ss. Indescifrabil

ss. Indescifrabil
3 ss. Indescifrabil

8). Vasilica Ioan, în etate de 50 ani de profesiune plugar din com. Cornești jud. Tîrnava Mică declar:

În ziua de 10 Sept., dimineața venind în comuna fiela pădure unde mă refugiasem, am văzut la poarta D-lui ajutor de primar cadavrul unui ostaș român cu nasul și urechile tăiate; m-a podidit plîsul și nu m-am mai putut uita la el, deci n-am putut observa dacă are ceva la ochi, acum aflu că îl chema Oprea I. Gheorghé.

Drept care dau prezenta declarație.

ss. Vasilica Ioan.

9). Mărgineanu Vasile în etate de 40 ani, de profesiune plugar, din Com. Cornești jud. Tîrnava Mică declar:

În ziua de 10 Sept. cînd m-am înapoiat dela pădurea Bazna unde mă refugiasem, am văzut în dreptul locuinței D-lui Ariton Crețu ajutorul de primar cadavrul unui ostaș român, avînd nasul și urechile tăiate; n-am putut observa dacă are ceva la ochi, fiindcă m-a podidit lacrimile; acum aflu că acel ostaș se numește Oprea I. Gheorghé.

Drept pentru care dau prezenta declarație semnînd prin punere de deget.

ss. Mărgineanu Vasile

10). Vase Ioan, de 65 ani, de profesiune argicultor, cetățean român, de origine etnică ungar, domiciliat în com. Cornești Jud. Tîrnava Mică declar următoarele:

Duminică 10 Septembrie înapoiindu-mă de la pădure unde mă refugiasem am văzut în dreptul locuinței mele cadavrul unui ostaș care avea nasul și urechile tăiate și ochii lipsă. Nu știu care e numele acelui ostaș.

Drept care dau prezenta declarație.

ss. Vase Ioan.

11). Cocoș Dumitru în etate de 60 ani de profesiune agricultor din Com. Cornești jud. Tîrnava Mică declar:

În timpul dela 6—10 Sept. am stat tot timpul în comuna, neplecînd nicăieri; nu am putut ieși în acest timp din casa, din cauza gloanțelor care șuerau pe toate străzile. În ziua de 10 Sept. am văzut și eu un cadavru la poarta lui Vase Ioan, avînd nasul și urechile tăiate.

Drept care dau prezenta declarație.

ss. Cocoș Dumitru

12). Demian Vasile în etate de 57 ani, de profesiune plugar domiciliat în Com. Cornești jud. Tîrnava Mică declar:

Am văzut și eu cadavrul ostașului aflat în dreptul locuinței ajutorului de primar; acum aflu că acest cadavru a fost identificat ca fiind al sold. Oprea I. Gheorghé, avea nasul și urechile tăiate; la ochi nu m-am putut uita dacă are ceva, din cauza emoției din care am fost cuprins.

Drept care dau prezenta declarație.

ss. Demian Vasile

6 ss. Indescifrabil

3 ss. Indescifrabil

4 ss. Indescifrabil

Comisia luînd act de constatările comisiei medico-legale, de depozițiile martorilor audiați și de cele văzute la fața locului ajunge la următoarele concluzii:

Din cele 14 cadavre deshumate și examinate azi 30 Sept. 1944 prezintă semne evidente de mutilare cadavrele Plut. Colan Trifan și a sold. Oprea I. Gheorghe din Regimentul 34 Infanterie; dintre aceștia se poate deduce că moartea plot. Colan se datorește exclusiv loviturilor primite cu corpul contondent dur și tăeturile făcute la gît și mină; moartea sol. Oprea I. Gheorghe se datorește după raportul medico-legal plăgii provenite în regiunea parieto-occipitală. Comisia constată încă că această plagă poate că a fost aplicată de o mină criminală, după care a urmat actele de mutilare (ochi, urechi și nas); această concluzie se poate trage din cauza locului unde se afla plaga (ceafă).

Sold. Dima Alexandru menționat la punctul 9, moartea acestuia rămîne învăluită în mister neputîndu-se pune concluzii asupra modului cum a luat foc.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

6 ss. Indescifrabil

5 ss. Indescifrabil

LE MASACRE DE CORNEȘTI. SEPTEMBRE 1944

(Résumé)

En 1940 le nord-ouest de la Roumanie est entré sous occupation hongroise. Durant les quatre années d'occupation, la population roumaine, majoritaire, de même que les Juifs ont été soumis à un terrorisme sauvage. En septembre 1940 dans les villages de Ip et de Trăsnea on a commis des atrocités semblables à celles de Lidice et Oradour. Les occupants en retraite ont assassiné des dizaines, même des centaines d'innocents. On a incendié des maisons.

L'auteur présente des documents appartenant aux Archives du Ministère de la Défense Nationale concernant l'enquête menée par les organes militaires roumains et soviétiques dans la localité de Cornești, du département de Mureș où vingt soldats roumains, tombés prisonniers, ont été horriblement mutilés et tués par l'armée hongroise en retraite.